

Advent 2. vasárnapja

Fil 1,3–6.8–11

Lelki öröm

...Hálát adok Istenemnek, ⁴és mindig, minden imádságomban örömmel emlékezem meg rólatok mindnyájatokról, ⁵mert az első naptól mindmáig részt vállaltatok (Krisztus) evangéliumának hirdetésében. ⁶Bízom is benne, hogy aki megkezdte bennetek a jót, Krisztus Jézus napjára be is fejezi. [...] ⁸Isten a tanúm, mennyire vágyakozom mindnyájatok után Krisztus Jézus szeretetében. ⁹Könyörgök is azért, hogy szeretetetek egyre jobban gyarapodjon a helyes ismeretekben és a teljes tapasztalatban, ¹⁰hogy el tudjátok dönteni, mi a helyes. Akkor tiszták és feddhetetlenek lesztek Krisztus napjára, ¹¹s bővelkedni fogtok az igaz élet gyümölcsében, amelyet Jézus Krisztus szerzett, Isten dicsőségére és tiszteletére.

Pál börtönből írta ezt a levelet a kedvenc egyházközségének – az egyetlen közösségnek, amelytől adományt is elfogadott, és amelyben átélte a keresztény tanítás ember- és közösségjobbító hatásának tartóságát. Pál Kr. u. 56 körül börtönben volt Caesareában vagy Efezusban, de ez nem jelentett szigorú őrizetet: látogatókat fogadhatott, akik egyben híreket is hoztak a misszionált egyházközségek eredményeiről, és leveleket küldhetett a közösségeknek. Pál a keresztény imádság sajátos formáját mutatja be: nem saját, hanem mások sikeréért imádkozik – ez a keresztény imádság egyik legfontosabb jellemzője. Amennyiben az ember önmagáért imádkozik, az mindössze stresszoldó tevékenység csupán. Ha másokért imádkozik, az már nagyobb valószínűséggel áll közel a keresztény imához (Kol 1,3). Pál rendszeresen gyakorolja és tanítja ezt az imát a keresztény egyházaknak. Az imádságban átélte „öröm” (4. v.), az ún. lelki öröm ugyanaz, mint amiről a Zsolt 126,2-ben olvashatunk: „Szánk tele volt nevetéssel, a nyelvünk pedig ujjongással. A pogányok közt ezt mondogatták: »Az Úr nagy dolgokat tett velük«”. Pál tisztában van azzal, hogy a filippiek lelki fejlődésének kiváltója maga az Isten. Bizonyára sok esetben átélte, hogy milyen nehéz megértetni az evangélium örömét. Milyen könnyen süllyednek a keresztény hívek is a testi örömökbe vagy a mások kára felett érzett örömbe. Amikor azonban a közösségben elkezdődik egy lelki fejlődés, akkor a tagok egymás segítői és támogatói lehetnek Isten örömeinek megértésében. Ezt az örömet jelenti a közösség fejlődésének látványa a börtönben lévő Pálnak.

Mindezen közösségi tapasztalatok mögött a helyes istenismeret állt (9. v.), amit nem volt könnyű megérteni a pogányságból megtért keresztény közösség tagjainak. Ők a hellén világban hozzászoktak az antropomorf istenekhez, akik éppen úgy vétkeztek, harcoltak és áskálódtak egymás ellen, mint az emberek. Egyéni és közösségi tapasztalatról van szó, amely teljesen más, mint az őket körülvevő pogány világ vallási-közösségi tapasztalata, amely általában újratermelte az emberek közötti viszályt. A tesszalónikaiak a barátság és a testvéri szolidaritás erejét értették és éltek meg. Pál más egyházközösségeiért is imádkozik, de nem a fenséges öröm érzésével, inkább aggodalommal és gyötrellemmel. Itt azonban eredményeket lát, és ez megnyugtatja. Talán az egyetlen egyházközösség, amellyel kapcsolatban ezt az örömet átéli.

Azt szoktuk mondani, hogy ideális család csak a mesekönyvben van. De veszekedő, ellentétekkel terhes közösséget egyre többet tapasztalunk, ahol a konfliktusok kikerülésének egyik módja, hogy a családtagok inkább eltávolodnak egymástól. A konfliktuskerülő életmód következménye a sematizált emberi kapcsolatok, amelyekben a jól nevelt emberek tudják, mennyire szabad a másik ember intim szférájába belépni. Pál ugyan börtönben van – tehát fizikailag távol a közösségtől –, de lelkileg mégis egy velük. Itt a közösség tagjainak több a közös öröme, mint a titkolni való különvéleménye, vagy ha mégis akad ilyen, akkor ez a lelki öröm segít a vitákat tisztázni.

Számunkra talán hihetetlennek tűnik ez az állapot, hiszen inkább az egymás elleni küzdelemhez vagyunk szokva. Csak ritkán tudjuk fedelni ezt az ellentétet egy ünnepi pillanat erejéig, és akkor fájdalmasan éljük át, milyen értékes segítség lehetnénk egymás számára. Ekkor fedezzük fel, mennyi értékes tulajdonság van a másik emberben. Ezekre a pillanatainkra kell hosszan emlékeznünk, hogy kitartsanak a nehéz konfliktusok idejére is.